ՕՐԱԳԻՐ

10 ՓՐԱ. 10 ՓՐԱ.

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ՍՊԱՐՏԱՍԷՐ ԹԵՐԹ

Ե. ՏԱՐԻ 1290 ՇԱՒՎԱՆ 20 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 28 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1873 Ն. Տ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 10 ԹԻՒ 1102

ԱԶԳԱՅԻՆ

Երեկ խառն ժողովը՝ ի պատրիարքարան գումարուելով հետևեալ ընտրական գործողութիւնքը աւարտեց ։

Մագաուտեան Սիմոն պէյ Ատենապետ ։

Տատեան Աւաքել պէյ փոխ. Ատենապետ ։

Մամիկոնեան Միքայել էֆ. Ատենադպիր ։

Միքայէլեան Սիմոն էֆ. փոխ. Ատենադպիր ։

Պատրիարքական Տեղապահ Տ. Նիկողայոս Եպիսկոպոս Աղաեան, որոց ամենուն ալ բարեյաջողութիւն կը մաղթեմք ։

Երեկ վերոգրեալ ընտրութիւնը կատարուելէն վերջը անմիջապէս Տեղապահական ընտրութեան հաստատութիւնը խնդրող գիրը գրուեցաւ Բ. Դուռը, որուն վաւերացման Պուլրուլթուն քիչ օրէն կը հասնի Պատրիարքարան և այսպէս Ազգային անիշխանութիւնը վերջապէս իշխանութեան կը փոխուի աղմկալից օրեր անցնելէն վերջը ։

Երեկուան համար գրել խոստացած յօդուածնիս երեկ չը կարենալով հրատարակել, նոյնը այսօր կը հրատարակենք ։

Արևելեան Մամուլ՝ կ'ըսէ մեր ազակողմեանց համար, թէ ատոնք քաղաքական և կրօնական միապետութեանց դէմ կը խօսին ու կը գրեն ։

Ցիշեալ թերթին այս տեսութիւնը բոլորովին սխալ է ։

Ատոնք՝ ինչպէս ըսինք, գլխաւորապար տէրութեան բարձրաստիճան պաշտօնատարներէ կը բաղկանան ։

Ատոնց մէջ կրնան գտնուիլ ազատամիտներ, սակայն չը կրնար՝ քան դրութեան՝ գտնուիլ մէկերնէն մէկը, որ քաղաքական միապետութեան բարձրաստիճան պաշտօնատարն ըլլալով հանդերձ՝ քաղաքական միապետութեան դէմ կարենայ ոչ միայն գրել, այլ և խօսիլ ։

Հացի խնդիրը ընկերական աչխարհին աւելնէն մեծ խնդիրն է ։

Արդ՝ ատոնք հացի խնդրով կապուած բլլալով քաղաքական միապետութեան հետ, ինչպէ՞ս կրնան իրենց հացին դէմ գտնուած դրութեան ծառայել ազգին մէջ ։

Նա մանաւանդ ատոնք չէի՞ն որ՝ քաղաքական միապետութեան դիմելով, 1866 մարտ 20ի օրինաց դադարման և ըստ օրինի կազմուած ժողովոց լուծման հրամանը ձեռք ձգեցին. իսկ եթէ այս անգամ չըրին՝ ատոր ներքին բարոյական պատճառները կան՝ որոց բացատրութեանը մտնել չենք ուզեր ։

Դալով կրօնական միապետութեան դէմ խօսելնուն ու գրելնուն՝ այս մասին մէջ ալ կը սխալի Արևելեան Մամուլ ։

Ատոնք դէմ կը խօսին ու կը գրեն ոչ թէ կրօնական միապետութեան դէմ, զի Հայոց մէջ կրօնական միապետութիւն չը կայ և բլալիք ալ չունի՝ այլ դէմ կը խօսին ու կը գրեն նոյն ինքն կրօնականութեան կամ եկեղեցականութեան դէմ և ատով հռչակաւոր կտակին եկեղեցական ազդեցութեանց մասին տուած խորհրդոյն գործադրութեանը ժամ յառաջ հասնիլ կուզեն. այն է՝ եկեղեցական ազդեցութեան ջնջումը, որուն նկատմամբ ժամանակին խօսեցանք ։

Ատոնք իրենց ճիգեր չը թափեցին կրօնական ժողովոյ գոյութիւնը չնչելու համար, որպէս զի ազգային վարչութեան մէջ ինքզինքնին ատոնց քօթրօլէն ազատեն և արձակ համարձակ դուռ ունենան բարձրագոյն հրամանաց գործադրութեան. ատոնք իրենց նախատինքներ չըրին Լ'Լմիածնայ վեհ. Հայրապետին դէմ, անոր այն հեռադրին վրայ, որով Սօյ ազգային Տաճկաստանի զատ կաթողիկոսութիւն հրատարակնեուն դէմ կը բողոքէր ։

Թերևս ըսուի թէ՝ Էջմիածնայ կաթողիկոսութեան այժմու դիրքը միապետական է, քանի որ չունի իւր քովը ազգէն ընտրեալ երեսփոխանական Սինհոտ մը, և ատոնք անոր համար է՝ որ անոր դէմ նախատինք ըրին ։ Սակայն յիշել պէտք է թէ՝ նախատինքը չը կրնար արդարանալ նախատուողին դիրքը միապետական ենթադրուելուն համար, բաց ասկից, մեր ո՞ր կաթողիկոսն է այն՝ որ իւր քով երեսփոխանական տևական սինհօդ ունեցած ըլլայ ։ — ատանկ կաթողիկոս մը բնաւ չունինք անցեալին մէջ. հետևաբար մեր արդի կաթողիկոսութեան դիրքը, դարերով չաբունակուած դիրք մ'է և ոչ նոր բան ։

Արդ երեսփոխանական տևական սինհօդ հաստատել կուզուի եղեր, հոգ չէ ուզելը, բայց միթէ քաղաքական դժուարութիւնները հաշուի առնուելու չե՞ն ։

Օրինակ մը տանք՝ սկզբունքը հաստատելու համար միայն և ոչ թէ օրինակաց՝ ի մանաւորի նոյնութիւնը ցուցընելու համար ։

Պադը Րեվերսուրս անուն կոնդակ մը հրատարակեց, Հասուն ալ ուխտեց ու Պօլիս եկաւ զայն գործադրելու ։

Օսմանեան կառավարութիւնը իւր սկզբանը անհամաձայն գտաւ զայդ, հետևաբար չը թողլով ատոր գործադրութիւնը՝ ատոր ուխտելը աքսորեց ։

Ասի բաւական ազդու օրինակ մ'է համոզելու համար թէ՝ հպատակ ազգերն իրենց վրայ տիրող կառավարութեանց հաճութեանը հակառակ բան մը չեն կրնար ընել ։

Հետևաբար մեր վեհ. Հայրապետն ալ չը կրնար իւր վրայ տիրող կառավարութեան հաճութիւնը չառած և անոր հակառակ մեր պահանջումները գործադրել ։

Այսու հանդերձ, մեր վեհ. կաթողիկոսը իւր այդ դրից մէջ՝ մեր ո՞ր գործին արգելք եղաւ, և ի՞նչ բան իրմէ

պահանջեցինք իւր կարողութեան սահմանին մէջ ու չըրաւ ։ քանի նամակ գըրեցի՞ն դի անատունէն ու պատասխանը չառին , ի՛կ երբ գոնէ կանոնաւոր թըղթակցութիւն մը բանալ կը ղէանաս՝ ի՞նչ ընէ այն քեզ գու այդ անվայել վիճակիդ մէջ ։

Ահա ասոնց էջմիածնայ կաթողիկոսութեան դէմ բռնած նախատակն և անվայել ընթացքն է , ղրը Արևելեան Մամուլ կրօնական միապետութեան դիմադրութիւն կ՚անուանէ , և որ իրօք եկեղեցականաց աղդեցութիւնը կոտրել և ՚ի մի ձուլել հրամայող կտակին կատակատարութենէն ուրիշ բան չէ ։

վաղն ալ կը խօսինք ձախակողմեանց նկատմամբ Արևելեան Մամլոյ գրածներուն վրայ ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Հաղիւ թէ գաղղիոյ հանրապետութեան նախագահ Մաք–Մահոն մարալախին իշխանութիւնը եօթը տարի երկարելու պայմանաժամին ընդունուելով , նոր պաշտօնէութիւնը վերստին Պրոյլի դքսին նախագահոն թեանը ներ քև իր կազմութիւնն ստացած էր , Ազգային ժողովոյ ձախակողմը փորձ փորձեց անգամ մ՚ալ Պրոյլի դուքսը տեղէն սարսելու՝ Սէնի գաւառին մէջ պաշարման վիճակին դեռ չարունակուելուն վրայօք հարցում մ՚ուղղելով կառավարութեան՝ անկէ բացատրութիւն առնելու ։

Եւ արդարև ի՞նչ կը նշանակէր և ի՞նչ է պատճառը որ Բարիզ , այժմ բոլորովին խաղաղած ըլլալովը հանդերձ , երեք տարիէ ՚ի վեր այնպիսի վարչական վիճակի մը ենթարկուած ըլլայ , որ թէ՛ իրեն և թէ՛ իր առևտրական կացութեանը մեծապէս կը վնասէ ։

Ատանկ խիստ միջոց մը՝ Բօմբինի հետևեալ օրը՝ ձեռք առնուած ըլլալն կրնար իրաւացի համարուիլ , վասն զի այն միջոցին մէջ պէտք էր թողուլ որ յուզեալ կրքերը խաղաղին . բայց այժմ , մինչդեռ մարիս ամսէն ՚ի վեր պ . Թիէրը տապալող անձանց ձեռքն անցած է կառավարական իշխանութիւնը , ի՞նչ պատճառ կրնայ կենալ այդ խիստ միջոցին չարունակութեանը ։

Արդեօք Պրոյլիի պաշտօնէութիւնը այլևս այն զօրաւոր և ազդու կառավարութիւնը չէ՞ , որ ինչպես խոստացած ու յայտարարած էր իւր այս պաշտօնին կոչուելուն առաջին օրը , թէ բոլոր գաղղիոյ մէջ բարեկարգութիւն , անդորրութիւն ու բարօրութիւնը պիտի վերահաստատէր ։ Եթէ պաշտօնէութիւնն ունի՛ այդ զօրութիւնը , ինչ հարկ կար ուրեմն որ 1870 էն ՚ի վեր գաղղիական ազգին կրած ձախողուածոյը և ազգիցը վրայ՝ արուեստից ու վաճառական-

նութեան ջնջասքերը իրաց այս վիճակին չարունակութիւնն ալ յաւելլով ։

Այս էր գրեթէ կառավարութեան ուղղած հարցման բուն իմաստը , առ որ Պրոյլի դուքսը , թէ՛ իբրև ներքին գործոց պաշտօնեայ և թէ՛ պաշտօնէից ժողովոյ փոխ–նախագահ , իւր այս կրկնակի բնութեամբը՝ պատասխանելու ելաւ , յայտնելով թէ պաշարման վիճակին ուրիշ ամեն ժամանակէն աւելի պէտք էր այժմ կառավարութեան՝ կիրքերը զսպելու համար . մինչև որ լրագրաց եղծիչ խանդարիչ ընթացից դէմ լրագրական օրէնք մը չը քուէարկէ խորհրդարանը ։

Արդ ի՞նչպէս համաձայնեցնելու է այս խօսքերը դարձեալ սոյն կառավարութեան՝ ժուրնալ մը բարիի մէկ յօդուածը հերքելու համար զրկած ազդարարութեան , և որ այդ յօդուածը բսած էր թէ պաշտօնէութիւնը դատաստանի քաշելով պիտի խափանէ բոլոր այն թերթերը , որոց սկզբունքը՝ վիճակտուութեան վերահաստատութեանը կը հակառակին ։

Երբ կառավարութիւնն այսպէս խորհրդարանին մէջ լրագրաց դէմ խիստ միջոցներ ձեռք առնուլ պէտք ըլլալուն առիթ պղտականութիւնը կը խոստովանի , լրագրական ասպարէզին մէջ յայտնել փորձած ազատամտութեան ի՛նչ աստիճանի կարևորութիւն ու նշանակութիւն մ՚ունեցած ըլլալը ինքնին կ՚իմացուի ։ Սակայն պաշտօնէից փոխ–նախագահը բաւական չը գտներ արդեօք լրագրաց վրայ արդէն դրուած օրէնքը , որ նոր և աւելի խիստ միջոցներու քուէարկութիւնը կը պահանջէ ։

Եւ որ աւելին է , ի՞նչ ատիճան զօրաւոր և ազդու կառավարութիւն մը կրնայ ըլլալ այն կառավարութիւնը , որ իւր զօրութիւնը լրագրաց վրայ դրուելիք խիստ միջոցներու քուէարկութիւնը կ՚ակնկալէ ։

Պաշտօնէին տուած այս բացատրութեան պատասխանէն յետոյ պարզապէս ինդրոց կարգին անցնելու կառավարութեան նպատակաւոր առակարկութիւնն արդարև ստուար մեծամասնութեամբ մը ընդունուեցաւ , սակայն տեղի ունեցած այդ հարցումն՝ պաշտօնէութեան օրնեցած իւր ներքին տկարութիւնը ակամայ երևան հանելու համար ձախակողմին ըրած փորձը բաւական իւր արդիւնքն ունեցած կը համարուի ։

Երեկուան թերթերուս քաղաքական մասին մէջ Սպանիոյ վերաբերեալ յօդուածին մէկ պարբերութեանը մէջ , որն որ առաջին երես երրորդ սիւնակի առաջին տողէն կ՚սկսի և մինչև 8րդ տողը կը վերչանայ , տողական շարքի սխալմունք մը տեղի ունեցած ըլլալովը հետևեալ կերպիւ պիտի կարդացուի ։

« Անտարակուսելի է թէ յիշեալ կղզւոյն մէջ տիրող Սպանիացի գաղթականութիւնը , փոխանակ բնիկներն իւր վրայ եկխող տեսնելու , սոյն կղզիէն բոլորովին ձգել ելնելով , ղայն ամբողջութեան մէջ թողուլն աւելի՛ նախամեծար պիտի համարէ ։ »

ՆԵՐՔԻՆ

Կայսերական Հրամանաւ՝

Տպագրական տեսչութեան դիւանի անդամ Պեհճէթ էֆէնտի՝ Թիֆլիզի օսմանեան ընդհանուր հիւպատոս անուանեցաւ ։

— Վեհ. Սուլթանը , Ռուսաց կայսերը և Նիքօլա մեծ Դքսին կողմանէ ընծայ ղրկուած վեց ձիերը իրեն ներկայացուեցան առթիւը , հազար ոսկիի արժողութեամբ ագամանդազարդ ոսկի ժամացոյց մը նուէր չնորհեր է Ռուսաց դեսպանատան առաջին թարգման Պ. Օնուլի ՚ի նշան իւր բարձր գոհունակութեան ։

— Պարսկաց դեսպան Մուհսին խան , այս չորեթի գիշեր իւր Պօլսոյ դեսպանական ապարանքը փառաւոր կոչունք մը տուաւ , ուր ներկայ կը գտնուէին Մեծ եպարգոսը , Բ . Դրան պաշտօնատարաց շատը , և օտար տէրութեանց դեսպաններէն ոմանք ։

Իսկ պարահանդէսը , ինչպէս որ ծանուցած էինք , այս ուրբաթ գիշեր տեղի տայ . որոյ տոմսակներն արդէն բաժնուած է ։

— Մայրաքաղաքիս նշանաւոր պանքէրներէն Պ. Ս. Սինկրոզ սեղանաւորը՝ Մէճիտիէի երրորդ կարգի պատուանշանն ստացեր է ։

— Բերայի Զ. Շրջանակի վարչութեան մէջ , թաղապետութեան նախագահ Տատեան Աբդին պէյի առաջարկութեանը վրայ , բարեկարգական տնօրէնութիւնները որոշելով՝ ձեռք առնելու նպատակաւ , առաջմանակայ յանձնաժողով մը կազմուեցաւ չորս անդամէ բաղկացեալ , Տատեան Աբդին պէյին նախագահութեանը և Տիրան պէյին փոխ–նախագահութեանը ներքև , որն որ ճանբայներու շինութեանց , թաղապետութեան հին պարտուց վճարմանը , պիւճէի հաշուեցոյցը հաստատակշռելու և թաղապետական ընտրութեան օրինաց մէջ ըլլալիք ինչ ինչ փոփոխութեանց գործօվը պիտի զբաղի ։

— Անցեալները ծանուցինք թէ Բերայի թաղապետութիւնը յիշեալ շրջանակին մէջ մուրացկանութիւնը բոլորովին արգիլած էր ։ Սակայն այդ մուրացկիներուն մէջ խել մը իրօք թշուառ և դթութեան արժանի անձինք և մանաւանդ խել մը խեղճ տղայքներ գտնուելով , թաղապետութիւնն այս անգամ որոշեր է , կ՚ըսուի , պարահանդէս մը

տալ, գոյացած հասոյթը՝ Բերայի մօտը հաստատուելիք անկեղանոց–որբանոցի մը հիմնարկութեանը յատկացնելու։

— Երեք հարիւր ընտանիքէ բաղկացեալ ուրիշ մէկ չէրքէզ գաղթականութիւն մը Ռուսիայէն Տրապիզոն հասնելով, օսմանեան կառավարութիւնը առնց մէկ մասը Սըվազ միւս մասն ալ Ինկիւրի ղրկեր է բնակութիւններին հոն հաստատելնու։

— Մեծ եպարքոսը երկուշաբթի գիշեր, Սիւրիյի ջրանցքէն անցնելու նաւուց պարունակութեանը համեմատ առնուելիք տրոց սակագինը որոշելու համար կազմուած համազգային յանձնաժողովոյ անդամոց փառաւոր կոչունք մը տուաւ, ուր ներկայ կը գտնուէին Բաշիտ բաշա և իւր խորհրդականը և այլ բարձրաստիճան պաշտօնատարք։

— Սելանիկի ընդհանուր կառավարիչ Միտհաթ բաշա յիշեալ կուսակալութեան երկրին մէջ ալ արուեստանոց վարժարան մը հիմնարկելու նպատակաւ հանգանակութեան տետրակ մը բացեր է, որոյ գլուխն ինքն 100 ոսկի ստորագրելով, մէկ օրուան մէջ 280 ոսկիի հասեր է գումարը։

— Ռուսաց դեսպանատան առաջին թարգման Պ. Օնու չաբաթ օր Բունաց Այէնէրի պատրիարքարանը գնաց նոր պատրիարքի ընարութիւնը շնորհաւորելու։

— Եգիպտական կառավարութիւնը որոշեր է որ սպառման համար երկրէն ներս մուած արջառաց համար, ինչպէս են եզ, ոչխար, և այլն, ուրիշ սպառման յատկացեալ նիւթոց պէս, 0/0 ին 9 մաքսային տուրք մը պիտի առնուի։

— Ալնաւտաքէօյի մէջ տեսնէ մը ի վեր է որ ծազկի հիւանդութիւն կը գտնուէր։ Այս հիւանդութիւնը երթալով այնքան ճարակեր ու սաստկացեր է որ այս կիրակի հինգ հոգի մեռեր են մինակ ծազկի հիւանդութենէ։

Արդեօք այս ախտին ալ ճարակման առաջքն առնելու բժշկական մէկ դարմանը չէ գտնուի՞ր միթէ։

— Հազիւիդ տաճկերէն թերթը, պատճառն առանց մեզ ծանօթ ըլլալու, Տպագրական տեսչութեան հրամանաւ բոլորովին խափանեցաւ,

— Մասնաւոր նամակներ կը ծանուցանեն թէ Բարիզ և Լոնտրա գտնուող Օսմանեան պանքային բաժնետէրց կողմանէ երկու փոխանորդ գործակալներ ճանբայ հանուեր են գալ մայրաքաղաքս, յիշեալ հաստատութեան մէջ վերջերս տեղի ունեցած իրողութեանց բուն վիճակն ստուգելով իմանալու։

— Պատերազմական գործոց պաշտօնեայն, ուրբաթ օր վեհ. Սուլթանին Տօլմա Պահճէյի մզկիթը երթալու հանդիսի միջոցին, հեծած ձին յանկարծ ոստում մ'ընելով վրայէն վար ինկաւ, բարեբաղդաբար առանց վնասակար հետեւանք մը տեղի ունենալու։

— Պաղչէ–Գաբուլի փողոցը երկուշաբթի օրուընէ լայնցնելու սկսան։ Արդէն ծանուցած էինք թէ լայնցնելիք տեղը՝ դէպ ի Սիրքէճի իսկէլէսի երթալուն՝ ձախ կողմը գտնուած կարգն է, ուր գտնուած չէնքերը կառքերուն և թրամվայի անցուդարձը նկատելով խիստ նեղցուցած և դրեթէ վտանգաւոր ըրած էին փողոցին այդ մասը։

Այժմ այդ ձախակողմի կարգն է միայն, որոյ կտրուելովըպիտիլայնցնայ փողոցին այդ մասը։ Բիշեալկարգին ծայրը գտնուած Զէպիրն ալ, որն որ սուլթան Համիտի Թիւրպէին դէմը կ'իյնայ, բոլորովին քակելով, Շէհիր Էմանէթիի պաշտօնատան անդիի կողմը նորէն պիտի չինուի, իւր ոսկեղօծ վանդակաձողերն և այլ նիւթերն դարձեալ իւր նոր չէնքին գործածուելով։

Պերլինի Թրիպիւն լրագիրը նոյեմբեր 22 Թերթին մէջ կը ծանուցանէ թէ Պերլինի սեղանաւորական մզկ ընկերութեան դանձէն գողցուած գումարի մը նենգութեան մզկ դէպքը յայտնուեր է այս օրերս։ Գողը, որնոր 20 տարիէ ի վեր պանքային ծառայութեանը մէջն էր, ամենամեծ վստահութիւն մը կը վայելէր, և իր ծառայութեանցն իբր վարձատրութիւն՝ նոյն տեղը իրեն բնակութեան տեղի մ'ալ ընդունած էր։

Գործակալն այնքան յառաջ տարեր է յանդգնութիւնն իր ըրած նենգութեանը մէջ, որ 500 արծաթ թալերնոց բաղմաթիւ քուրձերու մէջ կապուած սառկն ամբողջ վերցնելով, տեղը նոյնափ քանակութեամբ պղինձ դրամդըրեր է քուրձերուն մէջ ու նորէն կապելով բերանը տեղը դրեր է։

Պանքաներուն գործակալացը մէջ թերևս մրցում մը բացուած է այս օրերս։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Ղալաթիա 27 Նոյեմ՝

Ընդհ. Գաբաս. Ապրժ. բաց	54	5
գոց	54	2
բարձր գին	54	5
ցած	54	2
Ռուպէլի Ապրժ.	Ծր.	120
Նոր	»	61 1/2
Փոխառ. 73 ի	Ծր.	283

Փոխառ. 69ի		287
» 65 ի		351
» 63		345
Ոսմանեան Յէնէրալ Լ. Ս.	8	9
Քրէտի Օսթ–Թիւրք » »	3	—
Գանձատոմս 1872ի » »	81	1/2
Ոսմանեան Օթոման »	4	20
Պանք ոտ Քոնսթ. » »	5	—
Քրէտի Յէնէրալ Լ. Օ.	10	5
Թրամվէյ » »	9	95
Բըքօր	10 բարա	
Դրամազեղչ	15 0/0	
Փոխնկդր'իլոնտ եւամ	111	
» Բարիզ	23	10

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմ. ոսկի 100 ղրչ. ի հաշիւ

	ղրչ.	Փրա.
Ենգղ. ոսկի	110	32
Դաղղ. »	87	22
Հոլ	89	11
Բարպօն արծաթ	17	—
» Թղթադրամ	14	30
Քրըմից	51	30
Ձերմակ մէճիտ ասրը	102	2
Հինգնոց	104	15
Մէթալիք	104	18
Գղինձ	120	20

Բարիզ 6 դեկտ.

Դաղղ. Ապրժ. 3 0/0	58	70
Իտալ. » 5 0/0	61	40
Օսմ. »	47	15
Փոխառ	—	
» Փոխ. 1869ի	286	25

ԹԱՏՐՈՆ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ

ԲԵՐԱ ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 192—194

Վ Ա Ր Չ Ա Բ Թ Ա Ն Պ. Մ Ա Ղ Ա Խ Ե Ա Ն Ի

Շ Ո Ր Ե Ք Շ Ա Բ Թ Ի

28 Նոյեմ. 1873 գիշեր ժամ 2 1/2

ԱՐՏԱՔՈՑ ԿԱՐԳԻ ԵՐԵԿՈՑԹ

Ի ՏԱՐԵԳԱՐՁ ՄԱՀՈՒԱՆ

ՄԿՐՏԻՉ ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆԻ

ՄԱՆԱԽԵՐԳԱՆՔ

Ի ԲԻՒՐ ՁԱՑՆԻՑ ՌՆՈՒԹԵԱՆ ՇՐՋԱԳ

Ամբողջ խումբը պիտի երգէ

ԲԻՒՐ ՏԱՐԷՑՈՑ

ԿԱՄ

ԹԷՆԹՕՐԷԹՈՑԻ ԱՂՋԻԿԸ

ՄԻՋԵՐԳ

ԴԱՄԲԱՆԱԿԱՆ ԻՑԻՇԱՏԱԿ ՀԱՑ ՔԵՐԹՈՂԻ

ԽՕՐԻ Պ. Թ. ԹԼՐՉԵԱՆԻ

Պիտի արտասանէ

Գ. Գ. Ագաւեան առաջին դերասան

ԱԶԴ

Ազգային Հիւանդանոցի մօմարանէն ելած թէ հասարակ և թէ հարուստաց և՛ն հանդէսներու համար ծաղկազարդ փայլուն և գեղեցիկ մօմեր, կը ծախուին Զաքմաքճըլար եօքուշու Մեծ Նոր խան միչնայարկ թիւ 49 Հիւանդանոցի գերատեսչութեան մէջ, հոն եղած ատեն ամէն ոք կրնայ ամէն ատեն իրեն ուզած ձեւովը և դիրքով մեղրամոմ գըտնել հոն արժան գնով։

Սարգիս Մ. Հիսարլեան

Մեհարգոյ Տօքթէօր Գ. Ճիվանեան Աստանդրծ բժիշկն իր արուեստին պէտք եղած ուսումը փարիզի մէջ աւարտելով՝ մօտ օրերս մայրաքաղաքս դարձած և բնակութիւնն առ այժմ հաստատած է՝ ի Պէշիկթաշ Մեծ–փողոց Քէօրբիւ–Պաշի, իսմայիլ վհաչային տանը դիմաց։

Մեծարգոյ Ճիվանեան՝ ինչպէս փարիզի նոյնպէս ալ Պօլսոյ մէջ իր ճարտարութիւնը զանազան գործողութեամբք ցոյց տալով մեծ համբաւ ստացած է։

Ըրած գործողութիւնները հետեւեալներն են.

1. Ամեն հիւանդ և ցաւոտ ակռաները կը բժշկէ, և նոր հնարքով մը կը լեցնէ, այնպէս որ մինչև 20 տարի կը դիմանայ։

2. Արդէն քաշուած ակռաներուն տեղ նոր ակռաներ կը դնէ մասնաւոր եղանակաւ մը, որ բնական ակռայից պէս ամեն տեսակ կերակուր կը ծամեն, և գեղեցկութեան ու դիմացկանութեան մասին բոլոր բնականներն իսկ կը գերազանցեն։

3. Ծուռ բուսած ակռաները կը շտկէ։

4. Սևցած ակռաները կը ճերմակցնէ և իրենց բնական գոյնը կուտայ անոնց։

5. Նոր փտիլ սկսած ակռաներուն վրտութեան առաջքը կառնու։

6. Կտրած ակռաները դիւրութեամբ և առանց ցաւի կը հանէ։

7. Առանց (եայի) և դամի՛ վրայ ակռներ կը չինէ.

8. Բերնին ծակուած կամարները կը գոցէ։

9. Ձէնքէ ճեղասուած ամբողջ կզակ և կզակի ոսկորներն արհեստական կերպով կը նորոգէ։

10. Տեղերնուն խախտած ակռաները կամրապնդէ կանոնաւոր եղանակաւ։

11. Ակռաներուն երկննալուն, լինտերու քաշուելուն, բերնի հօտի և առաջք կառնու։

Կը գտնուի ամեն օր՝ բաց՝ի կիրակիէ ժամը 8էն մինչև 11 Պէշիկթաշ իւր բնակարանը. իսկ ժամը 5էն առաջ ուզողին տունը կերթայ։

ԻԼԱՆ

Ինաանա արիզ օլան սըզը իլէթի սօղուքտան հասըլ օլմազ իսէ տէ պու քէմիք իչինտէ ֆէնուզ պիր սարը ատըտան իպարէթ օլուպ ֆագաթ պունուն պազըսը վագթը կէչմիշ վէ լայըգըյլա թէմէլ թուրմուշ վէ պազըսը էթ իլէ քէմիք արասընտա գալմըշ աղրըյա պաշգաճա մալիւճէ օլունմագ վէ հըֆսըյա Ալլահ թաալէա նուղուլ իլէթին տէն վէ մերագտան միւնազատան արիզ օլան եէլտէն պաշգա եալընըզ սօղուգտան հասըլ օլան տօգուզ օն ակընէլիք տախի օլսատա՝ երինէ չարէսի պուլունմագ վէ էօքսիւրիւկէ վէ կէօքիւա թըքանըկընա պէլ կէվչէկլիսի վէ մագաթթա բէյտահ օլան սըզըյը մայասըլա մալիւճէ վերմէք իւզրէ սարըլըքտա քէսրի մէչհուր Ուստա Սիմոն պուլունուր Մահմուտ–փաշա ձամիսինին ավլուսունտա օրթատաքի գահվէտէ իգ թիզա Ընտէնլերին գահվէի մէգքիւրա կէլմէլէրի վէ իճապընա կէօրէ թարիճ վէ էտվիէորնի պագմագ իչուն պուլտան ագաէմ իլան էթմիշ իսէ տէ մէզքիւր իլէթլէրին իլտիվէսի իչուն պու քէրրէ երինէ իլան իտէր։

Վէ սըզը իլէթի 2½ սաաթատա տը. չարը չըգարըրըմ վէ գասըգ իլէթինին իճրասընտա պուլունուրըզ։

Քառնընտա պատուր օլան պիլ սանճը վէրիր իսէ ծնունտա իճրասընտա պուլունուրըզ։

ԳՈՒՄԱՆՏԱՐԻԱ

Կիպրոսի այս ազնիւ և ողջունգաթար գինին որ մարմին ու արիւն զըրացնելու և ստամոքսի ուժ տալու համար չատ անգամ վորձուած և մեծ օգուտներ տեսնուած է, 3 էն մինչև 20 տարեկան և Անդրիանուպօլսոյ ազնիւ և մաքուր 2 էն մինչև 10 տարեկան գինիներ, և ուրիշ քանի մը տեսակ զուտ և մաքուր գինիներ, և պատուական օղիներ են, որ ամեն առնող շատ գոհ պիտի ըլլայ զմրած չիչէներով կը ծախուի չափաւոր գիներով Կ. Պօլիս Թահմիլ փողոց թիւ 9 մաղազան։ Օ. Բ. սոյն մարդավով չը զմրուածներն երաչխաւորեալ չեն։

ՏՕՆ ՔԻՇՕԹ

ՏԵՏՐ Ա. և Բ.

Զիրվանտէս Սպանիացի անուանի վիպասանին այս նշանաւոր գործը՝ զոր գաղղիերէ թարգմանած է Սահ. վարժարանի սաներէն մին, տետր առ տետր պիտի հրատարակուի, և արդէն Ա. և Բ. տետրը տպուած ըլլալով կը ծախուի՝ ի Ֆրէնկեան գրատուն, Մահմուտ փաշայ Թօհավճը ճանիկ աղայի խանուքը, Սամաթիոյ Հայկ. զբօսարանը, նաեւ ցրուիչներու ձեռամբ։ Գործոյս յառաջաբանն ալ Ա. հատորին վերջը պիտի հրատարակուի։

ՊԱԶԷՆ ՄԱՐԱԶԱԽՏԻՆ ԴԱՏԱՍՏԱՆԸ

Le Procès
Du
Maréchal Bazaine
2me Livraison

—օ—

Կ գեղեցկագիր տետրակ, ուրախալի դիրքով և պատկերազարդ։

—օ—

Պազէն Մարալ Մահտին դատաստանը գաղղիերէն հրատարակուիլ սկսած է տետր առ տետր որ պիտի բաղկանայ Է տետրէ, իւրաքանչիւրը 200էն աւելի երեսէ բաղկացեալ Ա. և Բ. տետրակներն հասած ըլլալով մայրաքաղաքս արդէն միւսներն ալ 15 օրն անգամ մը հետզհետէ պիտի հրատարակուին։

Ամբողջ գործը՝ թանգարանի 2 գեղեցիկ հատոր կը կազմէ, իւրաքանչիւրը երեսուն ուրախալի դիրքով և 400 երեսէ բաղկացեալ։

Սոյն տետրակին բաժանորդագրութեան գինն է 15 ֆրանք բոլորին ծախքը վճարուած։

Պազէն Մարալ Մահտին դատաստանը ԼԱ ՐԸՎԻԻ ԷՆՏԻԿՈՒԹՐԻԷԼ անուն գաղիերէն Հանդիսին բաժանորդացը ձրի պիտի տրուի։

Տաճկատանի համար բաժանորդագրութեան տեղն է Հրատարակութեանց Ընդհանուր գրատեղակը, Օգիս ժէնէրալ տը Բիւգլիսթէթ, թիւ 22 Բասաժ Հաճօբուլօ Բերայ։

Ա. ՏԻՒՄԱ.

ՊՐԱԺԼՕՆ ԴԵՐԿՈՄՄ

ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

—օ—

Հատոր Զորրորդ
Տպագրութիւն Տէտէեան 1873

—օ—

Ա. Տիւմայի ԵՐԵՔ ՀՐԱՅԱՆԱԿԻՐՔ և ՔՍԱՆ ՏԱՐի ԵՏՔ վէպերը հրատարակելէն եաև՝ հարկ էր նաև թարգմանել տալ և տպագրել յիշեալ վէպերը կերպով մը չարունակող գործն՝ որ է ՊՐԱԺԼՕՆ ԴԵՐԿՈՄՄ, անուանի վիպասանին մեծ վէպերէն մին, որ թէ պատմական նկարագիրներու, թէ հետաքրքրաշարժ անցերու և թէ ճարտար հիւսուածքին կողմէ ընթերցողին ուշադրութիւնը կը գրաւէ և միաքը կը կրթէ։

ՊՐԱԺԼՕՆ ԴԵՐԿՈՄՄԻՆ առաջին, երկրորդ, երրորդ և չորրորդ հատորներն արդէն լոյս ընծայուած են։

Ամբողջ գործը 12 հատորէ կը բաղկանայ։ Գահեկան

Բոլորին բաժանորդագրութեան գինն 110
Վեց հատորը տպուելէն եաև » 120
Իւրաքանչիւր հատորը 12

Բաժանորդ գրուիլ ուզողը կրնայ դիմել Կ. Պօլիս 3. Գավաֆեան եղբարց գրավաճառունը, Զաքմաքճըլար–եօղուշու, թիւ 16. Զմիւռնիա Տէտէեանց գրատունը։

ՏՓՐ ԵՒ ԹՈՒՏԱԽԱՆԱՏՈՒՆ
ՕԳՈՍԷՆ ԽՕՃԱՄԱՐԵԱՆ

ՏՊԱՐԱՆԻ Օ. ԽՕՃԱՄԱՐԵԱՆ
ԵՈՒՈՒՒՖԵԱՆ ԽԱՆ
ՎԵՐԻ ԾԱՐԿ ԹԻՒ 7